

Iwona Górny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie
redaktor wydawniczy rocznika „Małopolska. Regiony — regionalizmy — małe ojczyzny”

Rocznik miłośników Małopolski

Małopolska. Regiony — regionalizmy — małe ojczyzny, Kraków, 1999 —.

W październiku 2016 roku, przed Targami Książki w Krakowie, ukazał się kolejny, 18 już tom rocznika „Małopolska. Regiony — regionalizmy — małe ojczyzny”, wydawany przez Małopolski Związek Regionalnych Towarzystw Kultury oraz Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie. Patronat honorowy objął Marszałek Województwa Małopolskiego. Wydawnictwo to, publikowane od 1999 roku, zawiera treści dotyczące Małopolski w aspektach: historycznym, współczesnym, gospodarczym, politycznym, a przede wszystkim kulturowym.

Powstanie rocznika wiąże się z popularnym od lat zwrotem ku „małym ojczyznom”, patriotyzmem lokalnym, szukaniem korzeni rodzinnych, badaniem źródeł środowiska, z którego wywodzimy się my i nasi przodkowie, historią miejscowości, potrzebą spisania wspomnień. Czasopismo „Małopolska” skierowane jest do ludzi zajmujących się tą tematyką — naukowców oraz regionalistów, wszystkich zainteresowanych przeszłością i współczesną działalnością w regionie. Publikują w nim zarówno badacze, jak i pasjonaci, chcący przekazać swoją wiedzę na tematy związane z Małopolską. W roku 2015 periodyk uzyskał sześć punktów przyznawanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i znajduje się w *Wykazie czasopism naukowych*. Redaktorem naczelnym jest historyk, prof. Zdzisław Noga, wykładowca Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Pismo posiada Radę naukową i grono Recenzentów z wyższych uczelni w Polsce i za granicą.

Na wydawnictwo składa się osiem działów: *Problemy — sprawy — ludzie, Instytucje, Archiwum myśli regionalistycznej, Materiały — świadectwa — dokumenty, Edukacja regionalna, Materiały do słownika biograficznego Małopolski, Recenzje i noty bibliograficzne, Sprawozdania i kronika.*

Podział ten podyktowany został potrzebą przedstawienia w jak najszerszym możliwym zakresie regionu, środowiska, historii, działalności organizacji kulturalnych i ludzi tworzących zasób dziedzictwa kulturowego Małopolski. Pierwszy rozdział to artykuły z bogatym materiałem badawczym, bibliografią i przypisami. Przeważnie są tu omawiane sprawy dotyczące historii, architektury, etnografii, języka, poparte przeprowadzonymi poszukiwaniami źródeł i ich badaniami. W tym rozdziale wszystkie teksty posiadają słowa kluczowe i abstrakty w języku angielskim.

Osobny rozdział to przedstawienia działalności instytucji kulturalnych, stowarzyszeń i innych organizacji istniejących na terenie regionu. Omówione zostają realizowane projekty, wzbogacające przestrzeń kulturową oraz utrwalające dziedzictwo przodków.

Rozdział *Archiwum myśli regionalistycznej* to prezentacja materiałów archiwalnych, artykułów publikowanych na początku powstawania idei regionalizmu. Są tu więc prace nowatorskie, wypowiedzi twórców myśli regionalistycznej, jak się okazuje nietracące na znaczeniu i dzisiaj.

W części dotyczącej świadectw i dokumentów nie może zabraknąć wspomnień — opowieści z dzieciństwa, źródeł i pamiątek czasów minionych. Autorami tych artykułów są przeważnie osoby, dla których ojczyzna, patriotyzm nie są pustymi słowami, a opisanie dziejów przeszłych traktują jako swój obowiązek.

W takim czasopiśmie nie może zabraknąć materiałów o ludziach tworzących historię i kulturę danego miejsca, rocznik posiada więc wartość dokumentalną. Biografie poparte są literaturą wyszukaną w bazach, bibliotekach i archiwach parafialnych oraz relacjami osobistymi. W zamyśle rozdział ten ma stanowić przyczynek do powstania słownika biograficznego znanych i zasłużonych osób związanych z Małopolską. Rocznik daje również możliwość przedstawienia i recenzowania na jego kartach innych publikacji dotyczących regionu, wystaw, jak i imprez promocyjnych.

Warta zauważenia jest strona edytorska czasopisma. Każdy rozdział ma osobną żywą paginę, marginesy wyznaczające wielkość rozdziału. Całość ilustrowana jest fotografiami, rysunkami i przedrukami archiwaliów. Wszystkie ilustracje są barwne, wykonane starannie, na dobrym papierze. Okładka jest czysta, skromna, ze zmieniającym się co roku fragmentem zdjęcia wyjętego z treści bieżących artykułów.

Pismo posiada swoisty urok, można mieć wrażenie, że w tekstach zamknięta jest mądrość pokoleń, wyniki badań, plany na przetrwanie kultury, sztuki i języka. Niepodważalnym atutem periodyku są nazwiska naukowców i miłośników „małych ojczyzn”, tych wszystkich, którzy pracowali nad stworzeniem tego dzieła, jak również współpraca z Polskim Towarzystwem Historycznym.

Rocznik posiada stronę internetową, gdzie zamieszczane są pełne teksty: <http://www.malopolska.org>.